„Tutaj przyjazny początek, drogi Twojego sukcesu…"

Program wychowawczo-profilaktyczny

Ogniska Pracy Pozaszkolnej „Ogród Jordanowski" w Kozienicach

Podstawa prawna:

- *Konstytucja Rzeczpospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997r.(Dz.U. z 1997 r.nr78, poz.483 ze zm.).*
- *Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z 20 listopada 1989 r. (Dz.U. z 1991 r. nr 120, poz. 526).*
- *Ustawa z 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz. U. 2024 poz. 986).*
- *Ustawa z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2025 r. poz. 881 i 1019*
- *Ustawa z 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2025 r. poz. 1043, 1160 i 1837 oraz z 2026 r. poz. 187 i 203).*
- *Ustawa z 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jedn. Dz.U. z 2016 r. poz. 487).*
- *Ustawa z 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jedn. Dz.U. z 2017 r. poz. 783).*
- *Ustawa z 9 listopada 1995r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (tekst jedn. Dz.U. z 2017 r. poz. 957).*
- *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. z 25.08.2020 r. poz. 1449).*
- *Statut Ogniska Pracy Pozaszkolnej „Ogród Jordanowski" w Kozienicach.*

Wstęp

Program wychowawczo-profilaktyczny realizowany w Ognisku Pracy Pozaszkolnej „Ogród Jordanowski" w Kozienicach, opiera się na hierarchii wartości przyjętych przez radę pedagogiczną, radę rodziców i samorząd wychowanków. Treści programu wychowawczo-profilaktycznego są spójne ze statutem OPP„OJ".

Istotą działań wychowawczych i profilaktycznych placówki wychowania pozaszkolnego, jest współpraca całej jej społeczności oparta na założeniu, że wychowanie jest zadaniem realizowanym w rodzinie i w szkole oraz po zajęciach szkolnych, które w swojej działalności muszą uwzględniać zarówno wolę rodziców, jak i priorytety edukacyjne państwa. Rolą placówki, oprócz jej funkcji dydaktycznej, jest dbałość o wszechstronny rozwój każdego z wychowanków oraz wspomaganie wychowawczej funkcji rodziny. Wychowanie rozumiane jest jako wspieranie uczniów w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej. Proces wychowania jest wzmacniany i uzupełniany poprzez działania z zakresu profilaktyki problemów dzieci i młodzieży.

Program wychowawczo-profilaktyczny Ogniska Pracy Pozaszkolnej „Ogród Jordanowski" w Kozienicach, tworzy spójną całość z zestawem programów poszczególnych kół zainteresowań.

Program wychowawczo-profilaktyczny określa sposób realizacji celów kształcenia oraz zadań wychowawczych, uwzględniając kierunki i formy oddziaływań wychowawczych, których uzupełnieniem są działania profilaktyczne skierowane do wychowanków, rodziców i nauczycieli.

Program wychowawczo-profilaktyczny został opracowany na podstawie diagnozy potrzeb i problemów występujących w środowisku placówki, z uwzględnieniem:

- wyników ewaluacji wewnętrznej
- wyników nadzoru pedagogicznego sprawowanego przez dyrektora,
- innych dokumentów : uwagi, spostrzeżenia, wnioski i analizy nauczycieli, wychowanków, rodziców.

Podstawowym celem realizacji programu wychowawczo-profilaktycznego jest wspieranie dzieci i młodzieży w rozwoju oraz zapobieganie zachowaniu problemowym, ryzykownym. Ważnym elementem realizacji programu wychowawczo-profilaktycznego jest kultywowanie wewnętrznych tradycji.

Podstawowe zasady realizacji programu wychowawczo-profilaktycznego obejmują:

- powszechną znajomość założeń programu – przez wychowanków, rodziców i wszystkich pracowników placówki,
- zaangażowanie wszystkich podmiotów społeczności OPP"OJ" i współpracę w realizacji zadań określonych w programie,
- respektowanie praw wszystkich członków społeczności OPP"OJ" oraz kompetencji organów placówki (dyrektor, rada rodziców, samorząd wychowanków),
- współdziałanie ze środowiskiem zewnętrznym lokalnym,
- współodpowiedzialność za efekty realizacji programu,

I. Misja

Ogniska Pracy Pozaszkolnej „Ogród Jordanowski"

Misją OPP „OJ" jest kształcenie i wychowanie w duchu wartości i poczuciu odpowiedzialności, miłości ojczyzny oraz poszanowania dla polskiego dziedzictwa kulturowego, przy jednoczesnym otwarciu się na wartości kultur Europy i świata, kształtowanie umiejętności nawiązywania kontaktów z rówieśnikami, także przedstawicielami innych kultur. Ognisko zapewnia pomoc we wszechstronnym rozwoju wychowanków w wymiarze intelektualnym, psychicznym i społecznym. Misją placówki jest uczenie wzajemnego szacunku i uczciwości jako postawy życia w społeczeństwie i w państwie, w duchu przekazu dziedzictwa kulturowego i kształtowania postaw patriotycznych, a także budowanie pozytywnego obrazu OPP „OJ" poprzez kultywowanie i tworzenie jej tradycji. Misją placówki jest także przeciwdziałanie pojawianiu się zachowania ryzykownego, kształtowanie postawy odpowiedzialności za siebie i innych oraz troska o bezpieczeństwo wychowanków, nauczycieli i rodziców.

II. Sylwetka absolwenta

Dążeniem placówki wychowania pozaszkolnego jest przygotowanie wychowanków do efektywnego funkcjonowania w życiu społecznym oraz podejmowania samodzielnych decyzji w poczuciu odpowiedzialności za własny rozwój. Wychowanek, w stopniu adekwatnym do jego wieku, posiada następujące cechy:

- kieruje się w codziennym życiu zasadami etyki i moralności,

- zna i stosuje zasady dobrych obyczajów i kultury bycia,
- szanuje siebie i innych,
- jest odpowiedzialny,
- zna historię i kulturę własnego narodu i regionu oraz tradycje placówki i swojego środowiska, przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny życia,
- zna i rozumie zasady współżycia społecznego,
- jest tolerancyjny,
- korzysta z różnych źródeł wiedzy i informacji, racjonalnie wykorzystuje narzędzia i technologie informatyczne,
- jest ambitny,
- jest kreatywny,
- jest odważny,
- jest samodzielny,
- posiada wiedzę na temat współczesnych zagrożeń społecznych i cywilizacyjnych, podejmuje odpowiedzialne decyzje w trosce o bezpieczeństwo własne i innych,
- szanuje potrzeby innych i jest chętny do niesienia pomocy,
- jest odporny na niepowodzenia,
- integruje się z rówieśnikami i prawidłowo funkcjonuje w zespole,
- rozwija swoje zdolności i zainteresowania,
- aktywnie i pożytecznie spędza czas wolny.

III. Cele ogólne

Działalność wychowawcza w placówce polega na prowadzeniu działań z zakresu promocji zdrowia oraz wspomaganiu wychowanka w jego rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze:

1) ***fizycznej*** – ukierunkowanej na zdobycie przez wychowanka wiedzy i umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowania zachowań prozdrowotnych,
2) ***psychicznej*** – ukierunkowanej na zbudowanie równowagi i harmonii psychicznej, osiągnięcie właściwego stosunku do świata, poczucia siły, chęci do życia i witalności, ukształtowanie postaw sprzyjających rozwijaniu własnego potencjału, kształtowanie środowiska sprzyjającego rozwojowi, zdrowiu i dobrej kondycji psychicznej,

3) ***społecznej*** – ukierunkowanej na kształtowanie postawy otwartości w życiu społecznym, opartej na umiejętności samodzielnej analizy wzorów i norm społecznych oraz dokonywania wyborów, a także doskonaleniu umiejętności wypełniania ról społecznych,
4) ***aksjologicznej*** – ukierunkowanej na zdobycie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości, w tym docenienie znaczenia zdrowia oraz poczucia sensu istnienia.

Działalność wychowawcza obejmuje w szczególności:

1) współdziałanie całej społeczności placówki na rzecz kształtowania u wychowanków wiedzy, umiejętności i postaw określonych w sylwetce absolwenta,
2) kształtowanie hierarchii systemu wartości, w którym zdrowie i odpowiedzialność za własny rozwój należą do jednych z najważniejszych wartości w życiu, a decyzje w tym zakresie podejmowane są w poczuciu odpowiedzialności za siebie i innych,
3) współpracę z rodzicami lub opiekunami wychowanków w celu budowania spójnego systemu wartości oraz kształtowania postaw prozdrowotnych i promowania zdrowego stylu życia oraz zachowania proekologicznego,
4) wzmacnianie wśród wychowanków więzi z placówką oraz społecznością lokalną,
5) kształtowanie przyjaznego klimatu w placówce, budowanie prawidłowych relacji rówieśniczych oraz relacji nauczycieli, wychowanków a także rodziców lub opiekunów, w tym wzmacnianie więzi z rówieśnikami oraz nauczycielami,
6) doskonalenie umiejętności nauczycieli w zakresie budowania podmiotowych relacji z wychowankami oraz ich rodzicami lub opiekunami oraz warsztatowej pracy z grupą,
7) wzmacnianie kompetencji wychowawczych nauczycieli oraz rodziców lub opiekunów,
8) kształtowanie u wychowanków postaw prospołecznych, w tym poprzez możliwość udziału w działaniach z zakresu wolontariatu, sprzyjających aktywnemu uczestnictwu w życiu społecznym,
9) przygotowanie do aktywnego uczestnictwa w kulturze i sztuce narodowej i światowej,
10) wspieranie edukacji rówieśniczej i programów rówieśniczych mających na celu modelowanie postaw prozdrowotnych i prospołecznych.

Działalność edukacyjna w placówce polega na stałym poszerzaniu i ugruntowywaniu wiedzy i umiejętności u wychowanków, ich rodziców lub opiekunów, nauczycieli z zakresu promocji zdrowia i zdrowego stylu życia.

Działalność edukacyjna obejmuje w szczególności:

1) poszerzenie wiedzy rodziców lub opiekunów, nauczycieli na temat prawidłowości rozwoju i zaburzeń zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży, rozpoznawania wczesnych objawów używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, a także suplementów diet i leków w celach innych niż medyczne oraz postępowania w tego typu przypadkach,
2) rozwijanie i wzmacnianie umiejętności psychologicznych i społecznych,
3) kształtowanie umiejętności życiowych, w szczególności samokontroli, radzenia sobie ze stresem, rozpoznawania i wyrażania własnych emocji,
4) kształtowanie krytycznego myślenia i wspomaganie wychowanków w konstruktywnym podejmowaniu decyzji w sytuacjach trudnych, zagrażających prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu,
5) prowadzenie wewnątrzszkolnego doskonalenia kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie rozpoznawania wczesnych objawów używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, oraz podejmowania interwencji profilaktycznej,
6) doskonalenie kompetencji nauczycieli w zakresie profilaktyki używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, norm rozwojowych i zaburzeń zdrowia psychicznego wieku rozwojowego.

Działalność informacyjna w placówce polega na dostarczaniu rzetelnych i aktualnych informacji, dostosowanych do wieku oraz możliwości psychofizycznych odbiorców, na temat zagrożeń i rozwiązywania problemów związanych z używaniem środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych skierowanych do dzieci i młodzieży oraz ich rodziców lub opiekunów, a także nauczycieli oraz innych pracowników placówki.

Działalność informacyjna obejmuje w szczególności:

1) dostarczenie aktualnych informacji nauczycielom i rodzicom lub opiekunom na temat skutecznych sposobów prowadzenia działań wychowawczych

i profilaktycznych związanych z przeciwdziałaniem używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych i innych zagrożeń cywilizacyjnych,

2) udostępnienie informacji o ofercie pomocy specjalistycznej dla wychowanków, ich rodziców lub opiekunów w przypadku używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych,
3) przekazanie informacji wychowankom, ich rodzicom lub opiekunom oraz nauczycielom na temat konsekwencji prawnych związanych z naruszeniem przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
4) informowanie uczniów i wychowanków oraz ich rodziców lub opiekunów o obowiązujących procedurach postępowania nauczycieli oraz o metodach współpracy placówek oświatowych z Policją w sytuacjach zagrożenia narkomanią.

Działalność profilaktyczna w placówce polega na realizowaniu działań z zakresu profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej.

Działalność profilaktyczna obejmuje:

1) wspieranie wszystkich wychowanków w prawidłowym rozwoju i zdrowym stylu życia oraz podejmowanie działań, których celem jest ograniczanie zachowania ryzykownego niezależnie od poziomu ryzyka używania przez nich środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych,
2) wspieranie wychowanków, którzy ze względu na swoją sytuację rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są w wyższym stopniu narażeni na ryzyko zachowania ryzykownego,
3) wspieranie wychowanków, u których rozpoznano wczesne objawy używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych lub występowania innego zachowania ryzykownego, które nie zostało zdiagnozowane jako zaburzenie lub choroby wymagające leczenia.

Działania te obejmują w szczególności:

1) realizowanie wśród wychowanków oraz ich rodziców lub opiekunów programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego dostosowanych do potrzeb indywidualnych i grupowych oraz realizowanych celów

profilaktycznych, rekomendowanych w ramach systemu rekomendacji, o którym mowa w Krajowym Programie Przeciwdziałania Narkomanii,

2) przygotowanie oferty zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia, jako alternatywnej pozytywnej formy działalności zaspakajającej ważne potrzeby, w szczególności potrzebę podniesienia samooceny, sukcesu, przynależności i satysfakcji życiowej,
3) kształtowanie i wzmacnianie norm przeciwnych używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych przez uczniów, a także norm przeciwnych podejmowaniu innego zachowania ryzykownego,
4) doskonalenie zawodowe nauczycieli w zakresie realizacji szkolnej interwencji profilaktycznej w przypadku podejmowania przez wychowanków zachowania ryzykownego,

IV. Struktura oddziaływań wychowawczych

1. Dyrektor:

- stwarza warunki dla realizacji procesu wychowawczego,
- sprawuje opiekę nad wychowankami oraz stwarza warunki harmonijnego rozwoju psychofizycznego poprzez aktywne działania prozdrowotne, dba o prawidłowy poziom pracy wychowawczej i opiekuńczej placówki,
- inspiruje nauczycieli do poprawy istniejących lub wdrożenia nowych rozwiązań w procesie kształcenia, przy zastosowaniu innowacyjnych działań programowych, organizacyjnych lub metodycznych, których celem jest rozwijanie kompetencji uczestników zajęć,
- stwarza warunki do działania w placówce: wolontariuszy, stowarzyszeń i innych organizacji, w szczególności organizacji, których celem statutowym jest działalność wychowawcza lub rozszerzanie i wzbogacanie form działalności dydaktycznej, wychowawczej, opiekuńczej i innowacyjnej,
- współpracuje z rodzicami, Samorządem Wychowanków, wspomaga nauczycieli w realizacji zadań,
- nadzoruje zgodność działania placówki ze statutem, w tym dba o przestrzeganie praw wychowanków, kompetencji organów placówki,
- nadzoruje realizację programu wychowawczo-profilaktycznego.

2. *Rada pedagogiczna:*

- uczestniczy w diagnozowaniu pracy wychowawczej placówki i potrzeb w zakresie działań profilaktycznych,
- opracowuje projekt programu wychowawczo-profilaktycznego i uchwala go w porozumieniu z Radą Rodziców,
- opracowuje i zatwierdza dokumenty i procedury postępowania nauczycieli w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością,
- uczestniczy w realizacji programu wychowawczo-profilaktycznego,
- uczestniczy w ewaluacji programu wychowawczo-profilaktycznego.
- opracowuje projekty procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością, zasad współpracy z instytucjami i osobami działającymi na rzecz wychowanków, propozycje modyfikacji zasady usprawiedliwiania nieobecności, karania, nagradzania i innych,
- analizuje i rozwiązuje bieżące problemy wychowawcze,
- ustala potrzeby w zakresie doskonalenia umiejętności wychowawczych nauczycieli,
- przygotowuje analizy i sprawozdania w zakresie działalności wychowawczej i profilaktycznej placówki,

3. *Nauczyciele:*

- reagują na obecność w placówce osób obcych, które swoim zachowaniem stwarzają zagrożenie dla wychowanka,
- reagują na przejawy agresji, niedostosowania społecznego i uzależnień,
- przestrzegają obowiązujących procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością,
- udzielają wychowankom pomocy w przezwyciężaniu niepowodzeń,
- kształcą i wychowują dzieci w duchu patriotyzmu i demokracji,
- rozmawiają z wychowankami i rodzicami o zachowaniu i frekwencji oraz postępach w nauce na swoich zajęciach,
- wspierają zainteresowania, uzdolnienia i rozwój osobowy uczestnika zajęć,
- diagnozują sytuację wychowawczą w grupie,
- rozpoznają indywidualne potrzeby uczestników zajęć,
- na podstawie dokonanego rozpoznania oraz celów i zadań określonych w Programie Wychowawczo-Profilaktycznym kierują pracą grupy, uwzględniając specyfikę jej funkcjonowania i potrzeby wychowanków,
- przygotowują sprawozdanie z realizacji planu pracy wychowawczej i wnioski do dalszej pracy,

- zapoznają uczestników zajęć i ich rodziców z prawem wewnętrznym i obowiązującymi zwyczajami, tradycjami placówki,
- oceniają zachowanie uczestników zajęć swojej grupy,
- współpracują z innymi nauczycielami uczącymi tych samych wychowanków, rodzicami,
- wspierają wychowanków potrzebujących pomocy, znajdujących się w trudnej sytuacji,
- rozpoznają oczekiwania swoich podopiecznych i ich rodziców,
- dbają o dobre relacje uczniów w grupie,
- podejmują działania profilaktyczne w celu przeciwdziałania niewłaściwym zachowaniom podopiecznych,
- współpracują z sądem, policją, innymi osobami i instytucjami działającymi na rzecz dzieci i młodzieży,
- podejmują działania w zakresie poszerzania kompetencji wychowawczych.

4. *Rodzice:*

- współtworzą program wychowawczo-profilaktyczny,
- uczestniczą w diagnozowaniu pracy wychowawczej placówki,
- uczestniczą w spotkaniach organizowanych przez placówkę,
- zasięgają informacji na temat swoich dzieci w placówce,
- współpracują z nauczycielami,
- dbają o właściwą formę spędzania czasu wolnego przez dzieci,
- rada rodziców uchwala w porozumieniu z radą pedagogiczną program wychowawczo-profilaktyczny placówki.

5. *Samorząd wychowanków:*

- jest inspiratorem i organizatorem obszarów życia kulturalnego wychowanków, działalności oświatowej, sportowej oraz rozrywkowej zgodnie z własnymi potrzebami i możliwościami organizacyjnymi w porozumieniu z dyrektorem,
- uczestniczy w diagnozowaniu sytuacji wychowawczej placówki,
- współpracuje z Radą Pedagogiczną,
- prowadzi akcje pomocy dla potrzebujących kolegów,
- reprezentuje postawy i potrzeby środowiska wychowawczego,
- propaguje ideę samorządności oraz wychowania w demokracji,
- dba o dobre imię i honor placówki oraz wzbogaca jej tradycję,
- może podejmować działania z zakresu wolontariatu.

V. Zasady ewaluacji programu wychowawczo-profilaktycznego

Ewaluacja programu polega na systematycznym gromadzeniu informacji na temat prowadzonych działań, w celu ich modyfikacji i podnoszenia skuteczności programu wychowawczo-profilaktycznego. Ewaluacja przeprowadzana będzie poprzez:

1) obserwację zachowania wychowanków i zachodzących w tym zakresie zmian,
2) analizę dokumentacji,
3) przeprowadzanie ankiet, kwestionariuszy wśród uczestników zajęć, rodziców i nauczycieli,
4) rozmowy z rodzicami,
5) wymianę spostrzeżeń nauczycieli,
6) analizę przypadków.

Ewaluacja programu przeprowadzana będzie w każdym roku szkolnym przez zespół nauczycieli powołany przez dyrektora. Zadaniem Zespołu jest opracowanie planu ewaluacji, organizacja badań oraz opracowanie wyników. Z wynikami prac zespołu w formie raportu ewaluacyjnego zostanie zapoznana rada pedagogiczna i rada rodziców.

Program wychowawczo-profilaktyczny został uchwalony
przez Radę Rodziców w porozumieniu z Radą Pedagogiczną
Ogniska Pracy Pozaszkolnej „Ogród Jordanowski" w Kozienicach
w listopadzie 2025